

Сонуннар

"АЛМААСЭРГИЭНБААН": ТЫА СИРЭ САЙДАРЫН ТУНУГАР

Любовь Борисова – "Алмазный партнер" номинация хаһаайката.

Чурагчыбыт сиригэр - уотугар тэтиһинэхтик уонна эрэллээхтик сайдан иһэр "Алмаасэргинбаан" эбии офиса 2006 сыллаахха ыам ыйын 26 күнүгэр тэриилээн үлэтин саҕалаабыта. Баан эбэтэлгэр улахан уопуттаах Галина Ивановна Филиппова салайааччынан ананан харамаҥнайыттан тэрийсэн, сүүрөн - көтөн билигин баан саҥа дьылаах - уоттаах. Тутсаҕай гына аһыгыһы оһоһуллубут буолан "Алмаасэргинбаан" дьыла улууспут киһини киирээтин киирээтэр.

Баан саҥа тэриилээн үлэтигэр, клиентэри түмүүтэ, баан онорор өлгөлөрүн дьонго тирийдикэ улуустарга социальнай харысхаллаах буолуу уонна капиталнай тутуу управлениелара өйөөбүттэрэ. Маны таһынан улуус дьаһалтата, "Маарыкча-

ан" ПО тэриилтэ эбии офис арылларыгар сүткэн кылааттаахтарыан бөлүөтүгэр төрөстөөх.

Билигин баан 25 үлэһиттээх эдэр коллективтан турар. Ол курдук үлэһиттэр орто саастара 32. Бары анал үөрэхтээх, үүнэр кээсэллээх, баан үлэтин сайынарыах эдэр дьон коллективка элбөхтөр. Баан вкладчытарынан 5240 клиент буолар, онтон кредитинэн туһамыттар ахсаанара 1538 киһи буолла. Маны таһынан кредити туһамыта предпринимателлэр уонна тэриилтэр көхтөөхтүк кытталлара баан үлэтэ ситиһинилээрин көрдөрөр. Хамнас бырайыагынан 23 тэриилтэни кытта дуоһа-бардаахтар. 914 киһи пластиковай картанан туһанар. Республика иһинэн күөһү сылдыар баан эбии офиса күөһү үлэтин ханатан, Чурагчы улуунун дьон

нуотар - сэргэтигэр уонна тэриилтэригэр саҕаттан саҥа баан өлгөлөрүн киллэрин тыа сирэ сайдылыгыгар кырата суох кылаатын киллэрсэр. Барахаттартан, кризистэн чарҕайбакка бэйэтин ылыммыт эппиэтлэһин сирдээхтик, көмүгэр толорон бар дьонго күүс - көмө, улуус сайдылыгыгар төһүү күүс буола турар.

Үөһэ этилиһит даатаны - ыам ыйын 26 күнүн эбии офис үлэһиттэрэ уратытык бөлүөтүн

"Лучший бизнес-старт" дьон номинация хаһаайынарынан "Сахамашстрой" ХЭТ (сал. ДС.Догордунов), "Алмазкредит-сервис" кооператив (сал. З.Н.Борисова) уонна индивидуальной предприниматель Н.Н.Попов буолулар. Бэрт сэргэх үлэһиттэр "Мобильный партнер" дьон номинацияга тигистилэр. Ол эбэтэр ИП Г.Е.Сивцев, "Чурагчыстрой" ХЭТ (сал. П.П.Захаров), Чурагчытааҕы УРС (сал. С.С.Федосеев) бу номинацияга тиксэн анал брөкстэри туттулар. "Алмаз-ный партнер" дьон улахан таһымнаах номинацияны ИП Л.Н.Борисова, "Чурагчытааҕы сервис" ХЭТ (сал. И.К.Иустинов) уонна социальнай харысхал управлениета (сал. П.Д.Елисеева) ылылар. "Самый верный клиент" дьон чааһынай дьон номинацияларыгар Ванифатий Дмитриевич Местников, Парасковья Слепцова, Егор Федосеев тигистилэр. Учуутал сылын анал наарааданы А.Ф.Борисова тутта-

Ванифатий Местников – эрэллээх клиент.

көрөөлөр. Ол курдук, бу күн эрэллээх клиентэри уонна чулуу үлэһиттэри ыһыран анал бөлүөтүгэр туттараллар, номинациялары аныылар. Ыйыл

ран муһуһу дьон үөрүүтэ үксэ-этэ, быйылгы Россия үрдүнэн барар тэрээһинтэ баан кыттыһыта хайрылаары бөлүөтүөххэ наада. Салгы "Профес-

Эдэр, кээсэллээх үлэһит Александр Портнягин.

сионал своего дела" дьон үлэһиттэргэ туһуламмыт номинацияны эдэр кээсэллээх үлэһит Александр Портнягин ыла.

Бэрт сэргэх тэрээһин бүтөн эбии офис коллектива бэйэлэрин эбэтэллэстэринэн үлэһит саҕалаан бардылар. Мин, бу маҥна сылдыгыт киһи "коллектив дьон туһугар кыһамнылаахтык үлэһит, бүтүн улуус сайдылыгыгар бөлүөт уурулар эбэт" дьон бөлүөтү көрөн астыһыам бөсөдэ "Алмаасэргинбаан" Чурагчытааҕы эбии офиса сайда, чэчиригэр турдун, дьон туһугар үлэлэрэ тахсылаах буоллун, коллектив үлэһиттэргэ чэгиэн - чэбдик, дьоллоох-саргылаах буолтунар дьон бара санаабын тигэрдим.

Афанасий ЗАХАРОВ.

СИА ИЙИТИННӨРӨР

МОСКВА. Ыйаах ис хоһоонун сийилии тигэрдэбит: "СР Президеңэ В.А. Штыров боломуочулатын бөдүөрүн иһинэн тохторун туһунан тус сайабылыаннаагыгар уонна 1999 сыл алтынньы 6 күнүгэр 184 №-дөөх "Россия Федерациятын субъектарына государственнай былаастарын сокуону онорор (бэрэстэбиитлээх) уонна ситиһиллээх органдарын тэрийи уопсай принциптарына туһунан" ФС 19 ыст. 1 пунунун "в" подпункттар олохуран уурабын:

1. СР Президеңэ Штыров В.А. дьуһунаһыттан бэйэтин баратынан тохтуурун ылынарга.

2. СР Президеңи эбэтэллэһин СР Президеңи боломуочулатын толороочу биллэр дьэри быстах көмгэ толороочунан Борисов Егор Афанасьевичи аныларга.

3. Ыйаах илин баттаммыт күнүттэн күнүгэр киирэр.

СУНТААР. Улуу алонхоһут, үнүкүүһүт Сергей Заерев - Кыыл Уолун 110 сылыгар аналлаах үбүлүүйдээх "Аман өһүг алгыһынан" республикатааҕы үбүлүүйдээх ыйаах быһыл Сунтаар улуунуотар бэс ыйын 23-26 күннэригэр ытыгылар. Сергей Заерев тус үгүөтүнэн Сунтаар улуунуотар саха көрүүтүн төрүт үтэстэрэ, культурата, чуолан, ыйаагы ыйыт сирэ-туома ордук чөлүк хараллан кэллэ.

ХАБАРОВСКАЙ. Бүтүн, бэс ыйын 1 күнүгэр, СР Президеңи эл. Егор Борисов Дальнай Восток федеральнай уокуругар РФ Президеңи боломуочулаах бэрэстэбиитэлин иһинэн Сибирь уочараттаах муньаҕар кыттыһыт ылар.

Муньаах түөрт боппуруоһу көрөр. Кэпсэти кыттыһылаахтара сыл бастахы кварталын социальнай-экономическай түмүгүн таһаарыахтара, РФ Президеңи "Ара дойдуга Улуу сэриигин бэтэрээннэрин олорор дьынан хааччылы туһунан" ыйааҕын олохто киллэрини, маассабай уонна оро спордун сайыннарытны дьүүлэһиэхтэрэ, Дальнай Восток регионнарыгар В. Ельцин аатынан Президентскэй библиотека филиалларын тэрийи боппуруоһа көрүлүөтэ.

Спорт

УЛУУС ЧЕМПИОНАТЫН КЭННИТТЭН САНААЛАР

Улуус оскуолаларын спартакиадатын программатынан көңүл тустууга ыам ыйын 29-30 күннэригэр биһиги биһир кизин туттар тустуукпут, ССРС спордун маастара, оролорго ССРС икки төгүллээх чемпиона, Олимпиадскэй эрэллэр аан дойдутааҕы күрэхтэһи икки төгүллээх кыайылылааҕа, 1973 с. ССРС улахан дьонун уонна студенттар аан дойдутааҕы оонньууларын үрүн боруоска призера Прокопий Васильевич Шестаков биһигиттэр икки бөлөһүнэн оскуола оролорго 13, 8 ыйааһынна биһирдирдээн уонна хамаанданан бастыһы иһин күрэхтэһиллэрэ ытыгылына. Барыта 174 бөрс күөн көрүстэ.

Икки күннээх эрийсэһилээх киирээһинтэр түмүктэригэр С. А. Новгородов аатынан Чурагчы орто оскуола 56 очколанан хамаанданан бастаата. Сергей Платонов 22 кг, Ганя Макаров 26 кг, Миша Скороходкин 46 кг, Вова Афанасьев 55 кг улуус чемпионнарынан буолулар.

Профессор Г. П. Башарин аатынан Сылан орто оскуола 52 очколанан хамаанданан иккис буолулар. Ваня Ноговицкий 28 кг, Коля Коркин 38 кг, Игорь Аммосов 50 кг, Савва Никитин 55 кг үөһэ чемпионнаахтар.

Е. И. Федосеев-Доосо аатынан Диринг орто оскуола тустууктара үһүс миһтэргэ тахсылар. Кинилэртэн 4 оролорго иккис буолулар. Онон бу оскуола бөрөстөрө былырыынны көрдөрүүлэрин хатылаатылар.

Төлөй, Мурун-Тыымпыйа оскуолаларын спортсменнара эриэ-дэхси кыттаннар төрдүс, алтыс миһтэ буолулар.

Интернат-оскуола хамаандата бөһис миһтэргэ тиксигитин соһуйа истиэххитин сөл. Күрэхтэһи балаһыанньатынан атын улуустан үөрэнэ кэлбит оролор туһунан 8 ыйааһынга арахсан 2 бөлөххө биһирдирдээн бастыһы иһин туһунулар. Аны улууспут иһинээҕи оскуолалартан, тустуу филиалларыттан кэлэн дьарыктанар оролор үөрэммит оскуолаларын аатыттан тустун зачет биһирдир. Оскуола-интернат чияһин ити томторго төрөөбүт, эбэтэр дьонноро көһөн кэлэн олохсуйбут оролор көмүскээһинтэр. Биһиги спортивнай оскуолабытыгар улууспут оскуолаларыттан үөрэнэ, таптыыр көрүннэринэн дьарыктана кэлбит оролор бу күрэхтэһи чемпионнарынан буолулар - 28 кг Ваня Лонгинов (Мурун-Тыымпыйа), 30 кг Сергей Шадрин (Вахсы), 32 кг Дьулус Иванов (Мурун-Тыымпыйа), 35 кг Ко-

ля Николаев (интернат-оскуола), 38 кг Коля Коркин (Сылан), 42 кг Алеша Захаров (Төлөй), 46 кг Миша Скороходкин (Чурагчы орто оскуола), 50 кг Игорь Аммосов (Сылан), 55 кг Вова Афанасьев (Чурагчы орто оскуола), 55 кг үөһэ Савва Никитин (Сылан). Онон спортивнай интернат-оскуола үөрэнэр оролор урдук таһымна тусталларын сэгээрэр наадалаах. Кэлэр үөрэх сылларыгар нэһилээхтэригэр оскуолалара оролорун спортивнай оскуола биһирдэхтэринэ да эрдэ үөрэммит оскуолаларын чияһин 11-с кылааһы бүтэриэхтэригэр дьэри көмүскээн зачет биһирдэхтэ. Тустууга сыһыаннаах оролор спортивнай оскуола үөрэнэн бэйэлэрин дьондорун түргэниик сайыннарыа этилэр. Олоххо бэлэмнээх тахсалларыгар, үөрэххэ киирэллэригэр даһаны бэлэмнээх буолуохтара турдаҕа.

Бу күрэхтэһи биһир сылыннан дьондордаах, талааннаах оролору көрүү буолла. Тренердэр бэлэтиги, сэргии көрбөт оролорун кытары кэпсэтилэр. Аларар, Бахсы, Болото, Хадаар оскуолаларын салалталара улууспуттар спортивнай оскуола ыһтар оролорун ахсаана олох арыларын, спартакиада балаһыанньатын таба өйдөөн физкультура учууталларын күрэхтэһингэ оролору эрчийэн, бэлэмнээн киллэрэллэрин хааччылыла кыаллыбатын бэлэтиир наадалаах. Тустуу түһүлгэтигэр суолта биһир кытыбатах оскуолалары кытары үөрэх улуустары салаата, спорка специализиһа, физкультура учууталларын түмэр методическай холбоһук сөгтөөх кэпсэтиһи ыһтан эппиэтлэһтэрин үрдэтэхтэрин наада.

Кэлэр үөрэх дьылдыгар Чурагчыбыт иһиттэн талааннаах оролору булар наадаттан улуус чемпионатыгар бары оскуолалар кытталларын ситиһэригэр наада. Республикабытыгар чөл олохтоох буолууга маассабай спорду пропагандалыыр, дьарыктары тэрийэр политика турар. Бу барыта оро саастан саҕаланарын умнумуохха наада. Манньык маассабай күрэхтэһиллэргэ кыттан, дьондорун, талааннарын көрдөрөн элбэх чулуу тустууктарыт үүмүттэрэ. Онон улуус чемпионатын курдук сыта биһир ытыгылар күрэхтэһиһит суолтатын намытатымыаһын.

Роман НЕУСТРОЕВ, күрэхтэһи кылаабынай судьуйата, көңүл тустууга ССРС спордун маастара.

Э. ЭБЭТЭР...

иргэд тэвчээтэйхэ үлэтэ бидан
судургу, улахан нызэрбэ барам-
мат, биер жинь жолутар сөн үлэ
бвалуу. тавданы ити 2

лар? Сурулларыгын үлээрийн хайгасхата, жүрүнгү арбына суох. Онтон, дымгэр, мин саныахтар, бигэр солкуобайы бас бөлбөт быһагчы тугу да дыһайар, онторор кыахтара, быраагтара суох, ангардас сүөһү ахсаанын аарааччы уонна дыһалтара илпэй-туппай үлэбит быһыытынан сылдар курдуктар. Онтон киинэлэрэ суох кэллэ 16 сыл ынах, сылты ахсаана сөн аарыллан, учуоттанан кэллэрэ дии. Ону бөгөрүнээрдэр, нэһилиэк специалистара эмээ ыталлар. Онтон производствоны быһагчы салайаарын, онон дырыктанар анал кооператив, киин председателэ, бухгалтер бааллар. Киинлэр сүөһү учуотун эмээ ытыахтарын сөн. Ол иһин хоһулаһын, сөлөһөннэһин, ылаб-бизэбэст сыһуун тахсар.

Уопсайлан дээр дүгнүүлэх 2 тус-тус үлэлэр дээхэ саваа оруулубат. Сүүлэ биэр үлэ буулгадхи Аны биэри этаби. Бигити улуусу сүрүндэрыга тыа хааайыстыбата, эт-үүт онгоуута буолара биглэр. Ханнык дараны сайдыы салалтаттан улахан тутулуутах. Онон ити ЯСПК председателэ буолуулар диир тыа хааайыстыбатын специалистарын сөөгөөх үөрөхтөөх, таһымнаах кадрдарынан сүүмэрдээххэ уонна таһымнаах баһылыгтарын солбуулааччыларынан аныахха диил этэиһээхтэ. Оччолуа кэниэр оруулара, салалтар таххара үрдүүтэ. Обществоннай

үүт союуотарын үлэлэрийн тэ-
рийсийн, сана хотоннору, сайы-
лыктары, сылгы базаларын ту-
тууту, сангардыны керүлэллин,
нэһиличыннэ ордор этгил-арыы-
тыг кууһунан илдэн үрдүк сы-
аһа батарыны курдук уо д а
туһааннаах үлэлэри ыһыахта-
ахтар. Кыаһардахтарына чыгчэ-
пишэх кредит ыһан МТЗ эбэ-
тэр кыра Кытай тыраахтарда-
рын, атын да холбоонор техника-
лары атыһаһан үүттэрин бай-
лэрэ таһыахтарын, олонунан

ингэнү онгорон харчы илгэри-
нхэтэрэн, кырдыгастарга, кы-
амыат ышларга отторун-маста-
рын, муустарын арышй чэлчэи
сымада таһан биэрэхтирин сөп
бөр. Мин саныахтар, кэлиг үүт
субсидиятын, атын да көөө хар-
чылар нэһиликтээс, бу коопера-
тива быһа кэллэхтээхтэр, ону
кэлилэр бэйэлэрэ дыһаныахта-
ахтар диэбин. Кэнэрэни
кыарыбыт, суоллаах-иистээх,
батарап кыахтаах өттүлөрү бэй-
элэр туспа баран астыгыр-
уөллүүр, батарап буоллахтары-
на тоно табылыбат буолбой?

Ырынакка кийригиз чуралгычлар бирдиги ыалынан ыштылан бараммыт бары бир "Чуралгыч" кооператив тула тумсан "сай-сат" дизъюнктив билгилер ивибит. Кини урут бааһынайлары, чааһынайлары барыта 2000 кэригиз килбизинэри кытары үлэлэнэр. Билгилер 17 нөлүлүк кооперативтарын эре кытары үлэленижтээк. Бары суот-учуот, үлгү тарийини мээстэттигэр оңолулуохтаах.

Оччотутар бэлэм хамнастаах
тээ хайаагүйстыбатын специа-
листары тугунан дээрлестанал-

Специалист трибуната

дэр булар быраантаахтар. Сыл түмүгүнэн барыс үөскээчү тахсыбыт буолуларына уопай мунньарынан ким төһө өгөнөн туһаммытынан учуоттаан үөскөтүлүбүт (приращеннай) пайга үлэлииллээхтээх. Өгө оноруу сыаната аһара аччытый буолан ночоот үөскөбүт буолуларына, ким төһө өгөнөн туһаммытынан көрөн бу ночоот кооператив чилиэннэринэн сабыллыахтаах.

Кооператив салайар органнара:
Кооператив саамай үрдүкү салайар органа – кооператив чилиэннэрин уопсай мунһаада. Мунһаах сылта биһрдэ булгуччу ыгырылыһахтаах. Уопсай мунһаахха хас биһрдий чилиэн-биһр куоластаах, пайыын ситэри төлөөбөтөх кооператив чилиэн куоласталайр бырааба суох. Кооперативка үлэни сүрүнүүр органныан кооператив бырабылыһаннаа буолар. Бырабылыһанна чилиэнтэра уюна председателэ пайыдарын толору төлөөбүт чилиэнтэр истэриттэн 5 сылта уопсай мунһаадынан талыһлар. Кооператив председатели үлэтин төлөбүрүн уопсай мунһаадынан эрэ быаһарыллар. Кооператив кэтээн көрөр сөбизтэ 3 сылта 3 кичиттэн итэрһа суох састаалтаах талыһлар. Кэтээн көрөр сөбизтэ мунһаада 3 ылта биһрдэ булгуччу буолуохтаах. Бу сөбизтэ кооператив бырабылыһаннаахын үлэтин хөтүрөөлүүр сыалта тэриллэр. Кооператив бааһын-дуолун сыт аайы инвентаризацияныһахтаах, кассаны бөрбизиркэлэһтээх, ревизионнай союһу кылта ревизиора кылтыһахтаах. Ытыһылыһыт үдэ түмүгүн уопсай мунһаахха иһитиннэриһтээх.

Тыя хаһайыстыбатын кооператива – бу кэтэх тэрилтэ буолбатах, бу албох эйиһи түмэти бийаһын-дуодун халбообут тэрилтэте буолар. Ол иһин булгуччу куустээх контуруол аһыннан сыдырыллыахтаах. Хас биэрдин кооперативка "Кооператив салайар уонна контуруодулуур органныары туһунан балаһыанньа" уопсай мунньаһыннан биэргэниэхтээх.

Чурагчы сз-
лиэннэтин
олохтоохторо
Прасковья Ва-
сильевна, Се-
мен Семенович
Даниловтар
уоллара Васи-
лий Данилов
сулууспалыыр
чааһыттан
Махтал сурук
туттулар.

В а с и л и й
2009 сыл ахсын-
ны ыйта ытык
изнин толоро
бэбизскэ тутан
Россия Армия-
тыгар сулуус-
палыы барбыта.

Сулууспалыр нэмгэр звод, рота, батальон хамандырдарыгтан Махтал суругунан нагараа-даланна. Сулууспалыр чааһын хамандырда-ра кишини дысиплинализэх, истигэн уонна үтүө суобастаах буйун быһыылынан характери-стикалаан туран төрөспүттэригэр манньык уолу-иигэн таһаарбыттарыгар махтаналлар, чэгиэн до-руобуйаны, олохторугар дылу багараллар.

Алексей СЛЕШНОВ

ОБО ИННИГЭР ЭППИЭТИНЭНИ ТӨРӨППҮТ СҮГЭР

Обо дыялалтын комиссиятын үлэтэ

Ыам ыйын 20 күнүгэр сокуоннай саастарын ситэ илхт оворор дыялаларыгар улуустаагы комиссия уочараттаах муннаада Мугудай нэһиликтэргэ ыгытыллыа. Биллэрин кур-дуг, комиссия көрүүтүгэр буруйга тардыллыбыт оворор оворлорутар эппиэтинэһэ суохтук сыһыаннаһар төрөппүтэр дыялалара көрүлэр. Муннаах чуоллаан Мугудайга ыгытыл-лыбыт биричиинэтэ манньа: бу нэһиликтэ орто оскуолалар быйылгы дыһыга 3 оскуола саастаах кыыс ыарахан буолуула-ра уонна 1 обо бэйэргэ тиийинэ сатааһына табыста.

Оворор ортолорутар буруйу оноруу аччаабат. Сокуоннай са-астарын туола илхт ыччаттар-быт, овор истэригэр кыргыттар даһаны, арыгыны амсайыыла-рахса турар. Бу күн буолбут ко-миссияга манньа буруйу онору-бут үс овор, ону таһынан оворлорун көрбөт-истибиэт, иһэр-аһыыр бизэ төрөппүт дыялалара көрүлүнэ. Оворлорго, икки төрөппүткэ араас кэмэйдээх харчынан ыстарааһтар ууру-луннулар, икки төрөппүт ааты-гар төрөппүт быраабын быһыы-га ходатайство суруйарга, биир төрөппүтү арыгыттан эмтэниигэ аныарга быһаарыллыа.

Улууска онгоһулар овор бу-руйдарын ырытан көрдөхкө, үтүстэрэ дыһэтээри усулуобуйа мөлбүттэн, төрөппүт көрүүтэ-иститэ суоһуттан тахсаллар. Мугудайга буолбут дыялалар бары төрөппүт сыһыаттан, эппиэтинэһэ суоһуттан онгоһу-лубуттара чуолкайданна. Чу-рапчы улууһугар араас сыллар-га оскуола саастаах кыргыттар оворлонуулаах тахсыталыра. Ол эрээри биир сыл, биир оскуо-лага үс (!) овор ыарахан буолара, биллэн турар, дуорааннаахтык иһилинэ. Онуо эбии бу оскуо-лага овор бэйэтигэр тиийинэ са-астаах.

пугуттар биир бастык нэһиликтэ аатын овор сылларга чыһэтээхти-ылан кэлбитэ. Чөл олоххо биир чулуу, анардас "Көлүкчээн" үнүкүү ансамбля, "Орленок" бай-ыаннай-спортивнай кулууп үлэтэ-хамнааһа юзөгүөк биллэр. Маньа таһынан Мугудайтан ал-бөх ахсааннаах, үрдүк таһымна-ах салайааччылар, ыччаттар үүнэн тахсыылаах элбэһи этэр. Ол эрээри, "тарбах быһыынан саккырыыр" дьэбилэс дыһы, бу манньа күни соннуйуон, эмэс да үөрүүн (сага күни кэлэрэ ту-ох кыһааннаах буолуой?) кур-дук түбэлтэлэрэ тахсыбыттар биричиинэтэ туохханы?

Саас сааһынан бардахха, манньа Араас саастаах да буол-лаллар, түөрт дүөгүлүктөр ба-аллар. Бары төрөппүттөрдөөх-төр, араас дьарактаахтар, кини-лэр ортолорутар холбурга сыл-дыр чулуулар да бааллар. Ки-нилэртэн 15 саастаах К. телефон нөһүө суругунан уолу кытта биһэр. Биир күн ол уол телефо-нуттан кини олбүтүн туһунан сыһыа СМС кэлэр. Кыыс хаһан да харахтаабатыах уолун "ба-тыһар" сыһан элбөх ахсаанна-ах эмэ иһэр, дыялалтын онору-он иһинэ ол туһунан учууталы-гар биллэрэр. Дьолго, кинини быһыылылар. Онтон атын 8-с кылааска үөрэнэр 15 саастаах

М., 11-с кылааһын бүтэрээри сыһыар 18 саастаах 3 уонна 19 саастаах Т. биир кэмгэ кэрэктэ ыарахан буолуулар. Эмэс "дьол-го" дьирбигиттэр тиийэбит, төрүөхтээх оворор бары арла-ахтар, кинилэр тустарыгар эппиэтинэһи сүгэргэ бэлэмнэр. Этэнгэ буоллактарына, кыр-гыттар сотору кэмэһэн ийэ буол-лар дьолун биллэхтэрэ. Ол эрээ-ри кэмэһэн иһинэ, бэйэлэрэ овор сыһыан төрөппүт буолаллара кинилэргэ охсуулаах буолуу суоһа дуо?

Эмэ иһэн бэйэтигэр тиийинэ сатаабыт К. - анардас ийэ оворто. Кыра хамнастаах, кыаммат-түгүммэт ийэ олохтоох дыһалта, түөлбө дьон-сэргэтэ утары баран кыыс кыра эр-дэһиттэн араас өрүттээх бары кэмэһэн онорон кэлбиттэр. Бу дыһа кэрэгэнэ, үчүгэйэ дьон, ийэ испэт. Ол эрээри кини дьуһуу-рустубалаах үлэһи сыһыара, ол кэмэһэ кыыс көрүүтэ-иститэ, контуруола суох хаалара мөкү түмүгү көрдөрө сыһа. Оттон кэ-лэһити үс кыыс төрөппүттэрэ, саарбага суох, аһыы утары арыс оғостубуттара ыраашыт. Ки-нилэри кытта эмэс дыһалта, участковой мөлбүдүнөр бэйэлэ-риттэн тутулуктаагы барыттан оноро сатаабыттар, оноруохта-ра даһаны. Биирдэстэрин араа участковойга сүгэлэһэн, туһунан дыһалаа дьүүлэһэр. Төрөппүттэрэ иһа-аһыы сыл-дыр кэмэһэригэр кыргыттар бэйэ-лэрэ талбыттарынан сыһыы-быттар. Ыарахан буолбуттары баһаан оскуола үлэһиттэрэ биллэһэр. Күн аһын көрө сыл-дыр, бииргэ оворор төрөппүттэр ол биллэрин кэли-

эр дьэри кыргыттарыгар тахсар уларыһыылары кэтээн көрбөтөхтөр. Оворлор кэмэһэн иһ-инэ ыарахан буолбуттарыттан соһуйбуттара, санааргылыла көстөр, ол эрээри арыгыны иһиллэрин тохтотууга өссө да элбэх үлэ эрэһиллэр.

Хас биирдийи овор дыһалта төрөппүттүтэн тутулуктаах. Ол быраабыла хас сыллар устала-рыгар араас наукаанан, улуу пе-дагогтарынан даһаастанан кэ-лэ. Овор арааска түбэһэригэр бэрт аһыах түгэнгэ эрэ общество, биирдийлээн дьон буруйдаах буолуохтарын сөп. Төрөппүт

овортун хайдах иһэригиттэн эппи-этэ бумеранг курдук бэйэтигэр төттөрү кэлэр. Бу төрөппүттэр оворлорутар күн аһын сыһыах болгоһотуу уурбуттара, кинилэ-ри көрө-истэ, контуруоллуу сыһыыбыттар буоллар, ман-ньа дыһала тахсыа суохтаах этэ.

Оскуола саастаах овор ыра-хан буолууга бу үөрэх дыһыгар элбэх түбэлтэ бэлэһэмэһитэ, бэйэргэ тиийинэ тахса сыһыа биирдийлээн оскуолаларга, дьон көргөнүгө сэрэтэр-өйдөтөр уло күүскэ ыһылыахтааһын эрой-эр.

Оксана ТРОФИМОВА.

Чурапчы улууһа төрүттэммитэ 80, Улуу Кыайыы 65 сылларыгар аналлаах улуус ветераннарын 6-с сайынны спартакиадатын, Өрөгөй ыһыаһын балаһыанньата

Буолар сирэ: Одьулун нэһиликтэ.
Буолар күнэ: 2010 сыл, бэс ыйын 11 күнэ.
9 ч 00 м - мандатнай комиссия,
10 ч 00 м - чэгчэки атлетика;
- түргэнник хаамыс;
- ыгыты;
- халадаай ырбаахылаах дыһтары экирэтти.

13 ч 00 м - спартакиаданы, Өрөгөй ыһыаһын үөрүүлээхтик аһы;
- параат;
- алгыс;
- эвэрдэлэр;
- кыыс үрдүн охторуу сирэ-туома;
- түһүлгэнэн аһааһын;
- нэһиликтэ күһүнүн концерт.

15 ч 00 м - түһүлгэнн көрүү, саха аһыгар, сахалыы таһаска, норуот ырыаларыгар, тойука конкурстар.
17 ч 00 м - концерт;
18 ч 00 м - оһуохайга конкурс;
19 ч 00 м - лотерей;
20 ч 00 м - маһараадалаһын, Өрөгөй ыһыаһын үөрүүлээхтик саһы;
21 ч 00 м - айаһа турутуу.

Сыһа-соруа:
- ветераннар, пенсионердар ортолорутар физкуль-тураны, чөл олоһу пропагандалаһын;
- улуус, республика чыһин ситиһиниэхтик көмүскээбит, Чурапчыны спортивнай улуһунан аат-таһыттыт спортсменнар ааттарын үйэтиги, аһи көлүөнэ үтүө холбурдарын эдэр ыччакка иһэри;
- спартакиада улуустаагы дыһалта спортотделын, улуустаагы ветераннар сбиэһиттэрин, тэрийэр комиссия тэрээһинин ыһытылар. Күрөхтэһиини быһааччы ыһы-ты тэрээһинэ судейскай комиссия сүгэтиллэр.

Кыттааччылар:
Нэһиликтэр хамаандалара, хамаанда састаабыгар 50 саастарын туолбут дыһталлар, 55 саастарын туол-бут эр дьон прописканын уонна медьспыраалканын иһи-лэлэр.

Күрөхтэһин көрүнүрэ:
1. Чэгчэки атлетика.
Сүүрүү: 1. дыһталлар - 100 м (50-55 саастаахтар);
2. эр дьон - 100 м (55-60 саастаахтар);
3. дыһталлар - 60 м (56-60 саастаахтар);
4. эр дьон - 100 м (61-65 саастаахтар);
5. дыһталлар - 60 м (61 саастаахтар);
6. эр дьон - 60 м (66-70 саастаахтар).

1 түһүмэх - 60 м 55-тэн үөһэ саастаах эр киһи;
2 түһүмэх - 60 м 50-тэн үөһэ саастаах дыһтар;
3 түһүмэх - 60 м 60-тан үөһэ саастаах эр киһи;
4 түһүмэх - 60 м 55-ти үөһэ саастаах дыһтар;
5 түһүмэх - 60 м 65-тэн үөһэ саастаах эр киһи;
6 түһүмэх - 60 м 60-тан үөһэ саастаах дыһтар;
7 түһүмэх - 60 м 70-тан үөһэ саастаах эр киһи;
8 түһүмэх - 60 м 65-тэн үөһэ саастаах дыһтар.

3. Түргэнник хаамыс (көмү бэһэйи ыһыт күрөх-тэһиһтэн туоруур).

Дыһталлар - 800 м (55-60 саастаахтар) Дыһталлар - 800 м (60 үөһэ саастаахтар) Эр дьон - 1600 м (60 үөһэ саастаахтар) Эр дьон - 800 м (70 үөһэ саастаахтар)

4. Халадаай ырбаахылаах дыһтары экирэтти.
Дыһтар - 400 м (55-60 саастаах) - 60-тан үөһэ саас-таах эр дьон экирэтэллэр. Дыһтар 50 м эрдэ түһэр.
Дыһтар - 400 м (60-тан үөһэ саастаах) - 70-тан үөһэ саастаах эр дьон экирэтэллэр. Дыһтар 50 м эрдэ түһэр.

5. Ыһыа күрөхтэһи.
10 м сиртэн пневмосаанан миһени таһы. Хамаан-даттан 2 эр киһи, 1 дыһтар кытталлар. Остуол үрдүтөр тоғолохторун ууран 3-түгүтэ ытталлар. Миһени 7 №-дэ-эх.
6. Спартакиаданы, Өрөгөй ыһыаһын үөрүүлээхтик аһы:
- параат (сахалыы таһастаах, транспораннаах, нэһиликтэр баһылыктара, сэрйи, тыһыл ветераннарын кыһыанарыһаах);
- алгыс, эвэрдэлэр;
- кыыс үрдүн охторуу сирэ-туома;
- түһүлгэнэн аһааһын;
- концерт.

Конкурстар:
1. Түһүлгэ юзөгүлүктэригэр (быһастаһалар: сэрйи, тыһыл, үлэ ветераннарын сырдатар хаартыскалар, аль-бомнар, атрибуттар; нэһиликтэ сайдыһтын көрдөрөр хаартыскалар, атрибуттар);
2. Сахалыы аһа (көрүгүнэ, юзөгүлүктэ, рецепт);
3. Сахалыы таһаска;
4. Норуот ырыаларыгар эбэтэр тойука;
5. Оһуохайга.

Күрөхтэһиини конкурсу ыһыты бэрэздэгэ:
1. Күрөхтэһиини кэмһэр хамаанда бэрэздэһиһтэллэр мөккүһүнү таһаар эбэтэр бэрэздэһи кэһэр түгэнэ-ригэр хамаанда кыттар көрүнэр күрөхтэһиһтэн туо-руур.
2. Күрөхтэһиһтэ хойутаан кэлбит хамаанда старпай судьуйа көнүлүһтэһиһтэ эрэ көрөр.

3. Күрөхтэһиһтэ кыттары туһунан хамаанда кэм-гэр, этиһиһит болдоһоһо участковой бырааһынан, нэһиликтэр баһылыктара бииргэһиһит сайаапкаларын түһэрэр;

4. Уопсай түмүк спортивнай көрүгүнэриһи, конкур-стар түмүктэриһи ыһыт мөһстэлэриһи суумаланан тахсар. Тэһиһи түбэлтэтигэр эстафета түмүгүнэн быһаарыллар.

5. Хамаандалар кыттааччыларын формаларыгар нэһиликтэриһи аата суруллар.

6. Түһүлгэ бириэмэтигэр - Одьулун нэһиликтэ күһүнүн концерт.

7. Концерга нэһиликтэртэн 1 - дон муһыһалынай күөмөр ирдэһиллэр (хор, ансамбль, квартет, трио, дуэт, соло);

8. Параатка аарыһалар дикторскай тексигин 30 сек нэһиликтэрт сэрйи, тыһыл, үлэ, спорт ветераннарын, си-тиһиһтэригэр, биллэһиһтэ дьонтуг тустарынан бэс ый-ын 5 күнүгэр дьэри факсынан 41-985 телефонтга ыһы-таргыт.

9. Хамаандалар 500 солк суумалаах биирдон би-рийиһи иһдэ кэлэрт.

Чурапчы улуһа төрүттэммитэ 80, Улуу Кыайыы 65 сылларыгар аналлаах улуус ветераннарын 6-с сайынны спартакиадатын, Өрөгөй ыһыаһын тэрийэр комиссиятын састаабы:

1. Саргыдаев С.А. - председатель, улуус баһылыгын социальнай боптуруостарга солбуһааччы;
2. Матвеева М.Н. - председатели солбуһааччы, улуу-стайы ветераннар сбиэһиттэригэр председатели;
3. Елисеева П.Д. - чилиһи, улуустаагы социальнай харалта начальнига;
4. Дьяков Н.В. - чилиһи, улуустаагы ыччат отде-лын начальнига;
5. Игнатев М.С. - чилиһи, улуустаагы спорт отделын сүүрүнүүр специалиһа;
6. Ноговицина М.Т. - чилиһи, улуустаагы дьон көргөн отделын сүүрүнүүр специалиһа;
7. Макарова Г.Г. - чилиһи, улуустаагы культура уп-равлэһиһиһи информационнай-методическай кэлиһи специалиһа;
8. Неустроев Р.В. - чилиһи, улуустаагы ветераннар сбиэһиттэригэр бэрэздэһиһтэлэ;
9. Заболотная Н.М. - чилиһи, улуустаагы ветераннар сбиэһиттэригэр бэрэздэһиһтэлэ;
10. Карсанова Т.Н. - чилиһи, "Дьүөгэ" иһтэнэр сыһа салайааччыта.

Тэрийэр комиссия

Алар сурутор экилер оона
редакция позициялар малди деп
тубалар буунабастах. Сурутка
мыаллар чачылар
кырыктаастанылар экилетини
алар тус байага суру.